

Babi néni, Lolita és a melankólia

Beszélgetés Végh Attilával

Fotó: Vadócz Dávid

A beszélgetés után kávé mellett ücsörgünk az irodában. Kolléganőm ma behozta újdonsült kiskutyáját, hát főként ez köti le mindnyájunk figyelmét. Meséli, hogy maga is meglepődik, mi mindenre hajlandó érte. „Amikor azt látom, mire képesek az emberek egy állatért, még elhiszem, hogy van remény...” – jegyzi meg interjúalanyom, a költő. Vagy filozófus? Vagy manapság természetfilmes inkább? Elejtett félmondata csak megerősít benne: bármit is mondott beszélgetésünk során, ő mindez egy személyben. Végh Attila az, akiről a művészet nem leválasztható.

– Amikor a '90-es évek közepe táján először találkoztam veled, kaptam tőled egy névjegykártyát, amelyen a következő szerepelt: „Végh Attila – költő, esszéista, filozófus”. Azóta eltelt több mint két évtized. Ma is ezzel a három fogalommal határoznád meg magad?

– A filozófussal biztosan nem, mert azóta komolyodtam. Nemrég mondtam valakinek sörözés közben: aki nem jön rá előbb-utóbb, hogy a filozófia tulajdonképpen gyerekség, nem komoly filozófus. Ez persze nem azt jelenti, hogy aki gyerekségnek gondolja a filozófiát, mind komoly bölcselő volna, hiszen nem mindegy, hogy megteszel egy kört, és visszajutsz a kezdőponthoz, vagy végig ott állsz, el se mozdulva. Most inkább azt mondanám magamról: költő, író, természetfilmes – de ez utóbbit még csak óvatosan, hiszen csupán a második filmemet készítem. A természetjáró talán helytállóbb megfogalmazás.

– Tekinthejtük ezt az éned átértékelésének? Egyfajta szintlépésnek?

– Belátni azt, hogy mit nem tudunk, mindenképp szintlépés. Persze a „filozófus”-t némi ironikus gesztussal írtam rá annak idején a névjegyemre, hiszen tudtam már akkor is, az igazán komoly filozófusok mellett eltörpül a tudásom; de az is igaz, akkoriban nagyon büszke voltam rá, hogy filozófiai tárgyú írásokat publikálok. S ha a szó eredeti jelentéséből indulunk ki, miszerint a filozófus az, aki szereti a bölcsességet, azt a mai napig vállalom, mivel ebben semmi elbizakodottság nincs. Ezzel együtt egész életemben úgy éreztem, sehol nem vagyok igazán otthon: sem a költők, sem a prózaírók, sem a filozófusok között. Talán azért, mert nem vagyok komoly ember. Vagy azért, mert mindig is a köztes területek izgattak inkább, mindig szlalomoztam a filozófia és a költészet határán.

– Azt azért nem tagadhatjuk, a költői megítélésben is nagy hangsúlyt fektettek dicsérőid és bírálóid egyaránt arra, hogy „filozofikus alkat” vagy. Követed a rólad szóló írásokat? Érdekel, hogyan látnak a pályatársaid?

A Versek Szódával színpadán Szentmártoni Jánossal
(2012, fotó: Bakos Zoltán)

– Valamennyire igen. De sosem sújtott le a rossz kritika, és sosem képzeltem magam többnek a dicséret miatt; igyekeztem eltávolítani magam mindkettőtől. Amit megcsinálok, szerintem teljesen belülről jön, még újságíróként is ehhez tartottam magam. Olyan előfordult, hogy enyhén presszionáltak – de ilyenkor is mindig a saját belátásom szerint cselekedtem.

– *Nem meglepő, hogy mindig csakis arról írtál, amiről akartál, hiszen a köteteidet olvasva nagyon erősen érzi az ember a sorok mögött a „szabad szellemet”. Aki személyesen ismer téged, azt hiszem, az is ilyennek lát. Apropos, költő és ember... Mennyire tudod szétválasztani magadban a hétköznapi és a költői éned? Ott van veled a költő a mindennapokban? Van-e hétköznapi éned egyáltalán, aki egyszerűen csak bevásárol, autót mosat, és közben nem költőként szemléli az őt körülvevő világot?*

– Nagyon is el tudom választani a kettőt egymástól, és szerintem ez szerencsés helyzet. Egy magasröptű beszélgetést gond nélkül elkülöníttek az eladóval a hentespultnál folytatott viccelődéstől, nem mérem soha egyikhez a másikat. Most, hogy ezt kérdezed, eszembe jut Berkes Erzsébet, aki a Mozgó Világ versszerkesztője volt abban az időben, amikor rengeteget publikáltam ott. Ahogy megtudta, hogy

újságíró lettem, lelkemre kötötte, vigyázzak az újságírással, maximum két évig csináljam, mert megrontja a költői, esszéírói nyelvet. Én akkor is úgy éreztem, most is úgy érzem, akármeddig foglalkoznék mással, legyen az bármi, nem tudná megrontani a költői nyelvet, mivel az számomra egy intakt szféra. Huszonkét év újságírás után is azt gondoltam, a költészetet sikerült bármiféle zsurnalizmustól teljesen érintetlenül megőriznem.

– *„Ez nem igazi könyv, de megtévesztő a hasonlóság” – ezt írtad 2000-ben Fényérték című, filmkritikáidat tartalmazó köteted dedikációjában. Mondhatjuk, hogy erre gondolsz, amikor azt mondd, szétválasztod a költészetet és a zsurnalizmust?*

– Igen, és ezt nemcsak ez a mondat támasztja alá, de az első kötetem története is. Annak idején Bella István rengeteget unszolt, hogy rakjunk össze egy verseskönyvet, én azonban nagyon sokáig úgy éreztem, elkapkodott lenne a dolog. Igaz, későn, húszéves fejjel kezdtem el írni, de még ahhoz képest is igen soká, harminchét évesen jelent meg az első kötetem. Mivel akkoriban sorra írtam a filmkritikákat, előbb állt össze a *Fényérték*, csak a következő évben került volna sor a versekre. Én viszont ragaszkodtam ahhoz, hogy a verseskötet lásson először napvilágot, nem akartam az a filmkritikus lenni, aki írt egy verseskötetet. Talán nem sok értelme van ennek, talán csak egy szimbolikus marhaság, de akkor ez fontos volt nekem.

– *Ha szimbolikus, ha nem, azt mindenképp megállapíthatjuk: számodra a költészet volt mindig is az első.*

– Igen, és most is az.

– *S habár késői volt az első köteted – 1999-ben jelent meg Az ügyész sétája –, nagyon is termékeny alkotó vagy...*

– Huszonnégy kötetem van eddig, és kéziratban jelenleg öt. De némi humorral azért hozzátesszem: nem tudom, hogyan íródik ez a sok könyv. Mostanában – miután második éve ter-

mészetfilmet csinálok, így vagy kint vagyok az erdőben, vagy otthon vágom a felvett anyagot – néha „piszmozgok” egy kicsit. És egyszer csak megdöbbenve látom: megint itt egy kötet!

– *Az ember azt hinné, hogy mindig írsz, és kiderül, hogy szinte soha, a köteteid mintegy maguktól születnek... Egyébként hogyan írsz? Kézzel?*

– Verset töltőtollal. Prózát számítógépbe. Biológiai érdeklődésű emberek bizonyára ferdén néznének rám, ha hallanák, de én úgy gondolom: az az ökoszisztéma, ami az embert körülveszi írás közben – a tinta illata, a toll sercegése a papíron, a látvány, ahogy a toll kissé benyomja a papírt egy alig észrevehető árkot hagyva maga után, estleg nyakig tintás leszel, mint én általában –, mind hozzátartozik ahhoz, hogy olyan irányú legyen a gondolati merülés, amelyet a vers megkövetel.

– *Szinte látlak írás közben. De olvasod is magad? Előveszed a korábbi köteteidet?*

– Mire a könyv kijön a nyomdából, már unom... Egy idő után – főként regényírás esetében – olyan ez, mint amikor a festő nagyon „belenézi magát” a képbe munka közben, már nem lát ki belőle, majd dolga végeztével leteszi az ecsetet, hátralép, megpróbálja messzebről megnézni. De egyre távolabb és távolabb kell lépnie... Vagyis nem olvasom újra a könyveimet, örülök, hogy túl vagyok rajtuk. Van egy Végh Attila-polcom, ott sorakoznak egymás mellett. Ha mégis valamiért a kezembe kerülnek, akkor viszont érdekes élményben van részem: nemrégiben fellapoztam a *Virrasztó Jenő álmai* című novellafüzért. 2012-ben jelent meg, tehát relatíve régen. Oldalakat olvastam belőle, amelyek teljesen újnak tündek, tulajdonképpen elfelejtettem már, mit írtam. A versek között viszont sok olyan van, amit tudok fejből, főleg a kötött formában írottakat.

– *Ha már itt tartunk: a köteteid összsképe azt mutatja, hogy rengeteg szabadverset írsz, de ezek mellett azért ott sorakozik számos, nagyon precízen megkomponált formavers is. Mit jelent számodra a kötött forma a költészetben? Hallod írás köz-*

ben a forma „hangját”, vagy egyszerűen meg akarsz valósítani egy bizonyos képletet?

– Mindkettő jellemző. Olykor eszembe jut egy ritmus, amire mintegy felfűződnek a szavak. Máskor megtetszik egy képlet, egy metrum. De nem írok már túl sok formaverset, mert mindig úgy éreztem, hogy csupán önmagamnak akarok bizonyítani vele. Bár hiszek abban, hogy a mesterséghez hozzátartozik a forma ismerete. Nem szeretem az olyan nonfiguratív festőt, aki nem tud rajzolni... Kedvelem viszont a parafrázisokat, melyek gyakran egy adott formát követnek.

– *A parafrázisaidat úgy is nézhetjük, hogy általuk egyfajta párbeszédet folytatsz bizonyos alkotókkal. És most nemcsak a verseidre gondolkodok, hanem például legutóbbi kötetedre, a Sárkányfüves könyvre, amelyben Máraihoz kapcsolódsz oly módon, hogy Füves könyvének tematikáját követed. Van ebben tudatosság? A nagy elődökhöz való költődés megnyilvánulása ez?*

Lápi fotózás

– Tulajdonképpen véletlenül alakult így. Csak utólag gondoltam bele, hogy az első regényem egy *Faust*-parafrázis, a másodikat egyfajta *Lolita*-parafrázisként is fel lehet fogni, aztán ott a *Sárkányfüves könyv*, és rengeteg vers... Rádöbentem, nagyon szeretek visszanyúlni a régi mesterekhez – bár a mester kifejezést utálok.

Nagy Gáborral a Versmaratonon (2019, fotó: Vadócz Dávid)

Amikor valaki azt mondja, hogy például „Vörösmarty volt a mesterem”, úgy érzem, az illető próbálja rátukmálni magát Vörösmartyra, aki talán nem is kért volna ebből. Én, mondjuk úgy, abban hiszek, hogy Rilke minden idők legnagyobb költője volt. Így viszonyulok hozzá. És voltak fontos barátaim, Tornai József, Vasadi Péter, de ők lealacsonyítónak érezték volna a mester-tanítvány viszonyt, a barátság, a szeretet sokkal többet jelentett ennél. Péterrel közös könyvünk, *A kígyó bőre* is valódi beszélgetések lenyomata, amelynek során természetesen egyenrangú beszélgetőpartnerek voltunk. Vele ezt nem is lehetett volna másképp csinálni. A dolog úgy működött, hogy minden alkalommal kitaláltunk előre egy témát, aztán elmentem hozzá a diktafonnal, beszélgettünk, később pedig begépeltem az anyagot. Ezért a könyveim közül ez készült a legtovább, hónapok munkája volt. Csak összehasonlításképpen: a *Sárkányfü-*

ves könyvet például két hét alatt írtam. – De visszatérve a parafrázisokra: sokszor egyszerűen csak „kezdeni akarok valamit” mások írásaival; néhány versparafrázis igyekszik torz tükröt tartani az eredeti műnek, mint az *Egy ember végén*, ami a *Szeptember végéig* parafrázálja. Tehát van bennük egyfajta kettősség. Persze egy Petőfi méretű költőt nem lehet kifigurázni. A zsenik társasága – Petőfitől Weöresig – érinthetetlen. Akármit csinálsz velük, úgyis csak nevetnek rajtad – viszont éppen ezért megtehetsz bármit.

– *Vagyis az alázat és az önbizalom kettőssége ez, ami – ismervé a műveidet – egyáltalán nem meglepő, hiszen mindenből, amit írsz, magabiztosság sugárzik. Volt valaha elbizonytalanodás benned alkotóként?*

– Négyévesen anyám megismertetett Babi nénivel, aki egy rövid beszélgetés után közölte velem: „Attika, te egy zseni vagy!”, majd ezt

hosszú évekig ismételte. Így alakult ki bennem a sokakat megbotránkoztató önbizalmam. Akik gőgösnek látnak, azoknak mindig azt mondom, hogy ha felismered magadban a zsenialitást, ne kenegesd hájjal magad, hanem ismerd fel, hogy ez feladat, felelőség, és törekedj rá, hogy önképedet ne múld alul. Éppen ezért nem volt soha elbizonytalanodásom, vagy akár alkotói válságom. Így segít szárnyalni Babi néni szelleme.

– *A magabiztosság, a határozottság előzetes koncepciót is jelentett a köteteid esetében?*

– Csak a *Sárkányfüves* könyvnél. Sem a verseskötetek, sem az esszékötetek nem koncepciózusan készültek. A regényhez persze szükség volt némi előzetes végiggondolásra. Tudtam, kik a szereplők, ki milyen karakter, mi az előtörténetük, de sosem tudtam, mi lesz a regény vége. Ellenkező esetben el se kezdtem volna írni, mert éppen a végkifejlet izgatott. A gondolatok

megszülik a szavakat, és ez vers esetében is sokszor működik. De ilyenkor nem konkrét gondolatok vagy képek vannak előttem, hanem inkább valami gomolygásféle, amit megpróbálok szavakkal megközelíteni. Egyfajta hangulat kap el, olyasmi érzés, mint amikor egy matricának elkezded kapirgálni a szélét, mert azt reméled, hogy az egészet szépen egyben leszeded, hogy aztán egy új helyre felragaszd... Ilyenkor általában rohangálni kezdek föl-alá, aztán leülök, és megírom.

– *Mennyire érzed magad tudatos költőnek?*

– Mikor azt mondják rám, hogy „filozófikus költő”, a tudatosság miatt ítélnék el. Magyarországon ösztönköltőnek jó lenni, az az elfogadott. De nem tudom, hol a határ a tudat és az ösztön között, nem biztos, hogy jó a kettőt szétválasztani. Mert ahol nincs jelen a tudatosság, az mondjuk egy dionüszikus orgia, ahol pedig nincs jelen az ösztön, az egy matematikus-

Báger Gusztávval a Versmaratonon (2019, fotó: Vadócz Dávid)

konferenciához hasonlítható – önmagában mindkettő elég riasztó. Jó, ha ezek kontrollálják egymást, de mindig kérdés, milyen arányban – hogy például vajon mennyire lehet költői egy regény.

– *Az írásaidat jellemzi egyfajta gördülékenység, mintha levegőt sem vennél közben... Könnyen írsz?*

– Alapvetően könnyen írok, de előfordul, hogy kifáradok félúton, ilyenkor félreteszem a munkát, másnap előveszem, és folytatom. De ha valamibe elkezdek belemerülni, nem szeretek kijönni belőle, mert kihül. Én egyébként sosem értettem, miért panaszkodnak arra egyesek, hogy költői válságban vannak. Szerintem ennek örülni kéne: amikor egy-két év kihagyás után újra beszélni kezdesz, egész más szinten fogsz megszólalni, mint előtte. A csöndek beépülnek a következő írásba, gazdagítanak; ha nincsenek tele csönddel a szavaid, az nem költészet.

– *Lehetséges, hogy a Dunai Lolita születését megelőző időszakban is sok csönd gazdagított – szerintem egy alapműről van szó, amiben benne van minden, ami korábban voltál, mindaz, ahogy korábban írtál, csak magasabb szinten. Humor és metafizikus mélység, könnyedség és katarziszra való törekvés, az egyén, a karakterek legapróbb dolgain keresztül megmutatkozó tág kontextus, és persze költői vizualitás és vízió a természetközelség jegyében. De mondhatnám úgy is, egy olyan komplex alkotás született, ami tökéletesen körvonalazza Végh Attila művészetét. Törekedtél arra, hogy ez egy összefoglaló jellegű mű legyen?*

– Meg sem fordult a fejemben. De ha még egy kicsit érvelsz mellette, teljesen elhiszem, hogy az. Amennyire visszaemlékszem, a regény úgy kezdett körvonalazódni bennem, hogy megfigyeltem a környezetemben bizonyos életeteket. Ezek a megfigyelések aztán egy érdekes táptalajra kerültek, ami valamiképp a gyerekkor, a nosztalgia felé húzott. Olyan regényt akartam írni, amiben (persze nem a történések precizitásával) körképet adok a magyar létezés bizonyos korszakairól, vagyis arról, hogy bizonyos

szakaszokon keresztül merre mozdult itt az élet – s mindezt áthatotta az én melankolikus nosztalgiam. Érdekelt, a karakterek hogyan viselkednek majd ezen a talajon. Tehát kísérleti jelleggel kezdtem bele a regénybe – de aztán rövid időn belül nagyon beindult. Iszonyú gyorsan született meg, körülbelül két hónap alatt. A közepe táján már éreztem, hogy minden történések végső soron egy találkozásba kell belefutnia, tehát egy olyan végső pillanatot képzeltem el a festő főszereplő számára, ahol megtalálja a szabadságot, amit annyi ideig keresett. Csak ekkor, a végén dőlt el a címe is. Író-olvasó találkozókon egyébként állandóan kérdezik, mennyi belőle az önéletrajzi elem. Ez engem viszolygással tölt el. Mások művében sem keresek önéletrajzi vonatkozásokat, mert ebben már egész más síkon mozgunk, az irodalom szempontjából ez lényegtelen.

– *Csak hogy mégis keressünk némi önéletrajzi vonatkozást: „Mert nem mindegy, hogy olyan életet élünk, amely után érdemes meghalni, vagy olyat, amelyben csak meghalni érdemes” – írod a könyvben. Számodra mi az az élet, amit élni kell?*

– Induljunk ki abból, hogy az életnek alapvetően nincs semmilyen rajta túlmutató értelme; ha lenne, akkor értelmetlen volna, mert akkor nem magában bírná a saját értelmét, hanem eszközként szolgálna valamihez. Sokan ezt félreértik. Pedig az élet értelmetlensége a legnagyobb örömhír, csak fel kell nőni ehhez a tudáshoz. Aki lehorgonyoz például ideológiai rendszereknél, vallásoknál, az mind eszköznek tekinti az életet. Ez szerintem eleve zsákutca. Az élet kihívásának megfelelni azt jelenti, amit a *Miért vagyok démon, nem pedig ember?* című esszémben annak idején leírtam: vannak fontos és jelentéktelen pillanataink; amikor egy súllyal telt pillanathoz érünk, akkor abba teljes lélekszélességgel bele kell állni, és ha így tudunk élni, akkor boldogok leszünk. És akkor nincs mit megbánnunk, szépen érünk meg a halálra.

– *Ilyen súllyal telt pillanat lehet például az alkotás?*

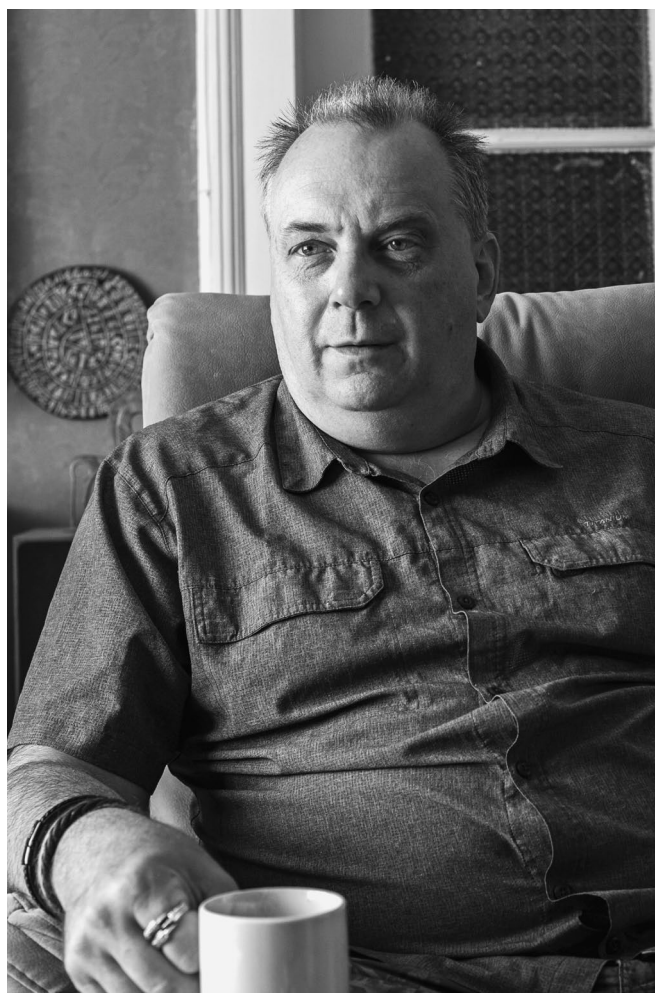
– Az alkotás, a műélvezés, a természetjárás, barátság, szerelem, beszélgetés...

– Gyakorlatilag az egész életedet fel tudod rá fűzni?

– Tulajdonképpen igen, de van egy szlogenem: a súly szívében nem lehet élni, de meg kell ott merülni, amikor út nyílik lefelé.

– A Miért vagyok démon, nem pedig ember?, ami A ragyogás ideje című esszékötetében olvasható, ezzel a mondattal indít: „Tévedhetetlen vagyok.” Az, hogy soha nem csalódhatsz magadban, szerinted összefügghet a Babi néni által beléd táplált magabiztossággal?

– Biztos, hogy összefügg. Nemrég láttam egy elég gyenge filmet, amiben azonban felfigyeltem egy mondatra: „Istenben az hisz, aki nem hisz önmagában”. Először üres fecsegésnek tűnt, de jobban belegondolva, nagy igazság: akkor nem hiszel magadban, ha bizonytalanságok vannak az önmagadhoz való viszonyodban. Aki maximális intenzitással él, az egyben azt is jelenti, hogy minden mondatában, döntésében, tettében ő maga is ott van. Ebben az estben nem is akarja majd cserbenhagyni korábbi önmagát, nem csalódik benne, és nem lesz miért fejcsóválva hátranéznie. Ezért írom ebben az esszében, hogy én soha nem bánok meg semmit. Nem tudom, mi a boldogtalanság. Szomorú persze sokszor voltam, de a szomorúság esetében elég hamar bánatba csap át, amiben már alkotóerő van. Ez innentől viszont kicsit élvezet is – ahogy meghatódsz önmagadtól, kívülről tudod nézni mindennek a szépségét. Alkotni tehát melankóliából lehet, depresszióból nem. És itt főleg a melankólia ókori-középkori értelmére gondolok: nem a búskomorságot jelentette, hanem a nagy szélsőségekre való hajlamot. Amikor az ember egyszerre képes a két szélsőséget megélni, az a középkorban egyenlő volt azzal, hogy szimbolikus értelemben a Szaturnuszon állt, vagyis a legszélső ismert bolygón, ahonnan már belátható az is, ami azon túl van, túl a Naprendszeren. Ma pedig ezt egyszerűen úgy értelmezhetjük, hogy ha a legnagyobb bánatot és

Otthonában (2020, fotó: Vadócz Dávid)

a legnagyobb ujjongást is képes vagy megélni, akkor „beéled” a legnagyobb távot, ami neked megadatott, vagyis teljes életet élsz.

– A te teljes életedhez egyértelműen hozzátartozik a természettel való különleges harmónia. „A sirályok szemével látta magát” – írod a Dunai Lolitában, s ez számomra egy emblematikus mondat az egész életművedet illetően, amihez most már a természetfilm is hozzátartozik. Mi indított el a filmezés kalandos útján?

– Régebben fotóztam a természetet, majd rájöttem, hogy nem tudok mást, legfeljebb visszaadni egy hangulatot. Ekkor elkezdtem „művészfotózni”, vagyis rendkívül kacifántos címet adtam a képeimnek. De éreztem, hogy ez

kevés, nem stimmel. Egyszer csináltam egy jó fotót, és gondolkodtam, milyen mély, filozofikus címet adhatnék neki, de csak az jutott eszembe, hogy „Úton”. Rájöttem, a jó fotónak nem kell fellengzős cím. Az ebben az időben készült fotókból és a hozzájuk kapcsolódó esszékből született a *Közelítések* kötet. Később aztán ezt is elengedtem, míg végül, nagyjából nyolc éve, újra elkezdtem fotózni. Ez így ment pár évig, majd összeállt egy fotóalbum. Szép, lehet lapozgatni. De felmerült bennem a kérdés: miért csináljak még egy csomó ilyet? Na, ekkor jöttem rá, hogy filmezni akarok. Persze ez egy hosszú út volt, amelynek során meg kellett tanulni például vágni, nem beszélve arról, hogy időközben egyre jobb felszerelésekre volt szükség. Az első filmem, *A rejtőzködő természet*, szerintem gyakorlófilm...

– *Amely melleleg díjat nyert a wiesbadeni filmfesztiválon, majd beválogatták a Gödöllői Nemzetközi Természetfilm Fesztivál vetítési programjába is...*

– Igen. De a filmmel is úgy vagyok, mint a könyvvel, nem nézem újra a korábbi. Egyszerűen arról van szó, hogy mindig meg kell haladni saját magad. Nemrég egy pszichológus barátnőm kitöltetett velem egy tesztet, és miközben izgatottan dolgoztam rajta, rémülten azt mondta: „Úristen, neked megfelelési kényszered van!” Szerintem ennek a magyar nyelvben lelkesedés a neve. Szenvedélyesen meg akarok felelni annak a képnek, amely bennem él rólam. Most készül második filmem, *A bennünk élő Börzsöny*. Ez annyiban folytatása az előző filmnek, hogy a narráció nagy része itt is inkább esszéisztikus, mint dokumentarista hangvételű. Amit látunk, azt a narrátor elmagyarázza, de a szöveg időnként irányt vesz a súly szíve felé. *A rejtőzködő természet* láttán egy szakember azt mondta nekem, hogy nem tudja, hogyan reagál majd a piac az elégikus hangnemre. De engem nem érdekel a piac. A filmem én vagyok.

– *Ahol a szépség dekadenciával párosul, és a természetten keresztül érkezik meg hozzánk, akár csak a verseidben...*

– Igen, verseimben gyakran megjelenik a kert, az erdő, a séta, a vízpart. A természet szépsége sokkal több, mint esztétikai szépség: ontológiai. Például most, tizenhat nappal ezelőtt úgy döntöttem, hogy a készülő filmembe kellene még vadmacskafelvétel. Van ugyan pár snittem, de azok nem igazán tetszenek. Ezért kimentem a Börzsönybe vadmacskát keresni. Ez úgy zajlik, hogy olyan utakat keresünk, ahol azt gondoljuk, előfordulhat, és amikor valahol megtaláljuk a nyomát, oda kiteszük több éjszakára a vadkamerát – ha felveszi a vadmacska mozgását, akkor onnantól kezdve odaülünk, minden nap várjuk. Tehát most ott töltöm a hajnalokat: reggel négytől hétig ülök, és várom, hogy megjelenjen. Ez persze türelemjáték – de gyönyörű. Közben nem gondolkozom azon, mennyi jobb dolgot csinálhatnék ehelyett. Hiszen – bár én ugyanazon a helyen ülök – az erdő sohasem ugyanolyan; észrevétlenül elrepül az a három óra. Úgy válok részesévé a természetnek, hogy közben tudom, ő az én részem. Kint lehet igazán megélni, hogy a szellem és a természet nem egymás ellentétpárjai. Ezzel csak azt akarom mondani: a katarzist, amelyet két nagyköcsag verekedésének megfigyelése vált ki, nem tudom megkülönböztetni egy Pilinszky-vers okozta katarzistól.

Rózsássy Barbara

Rózsássy Barbara
(1979, Budapest)
költő, József Attila-díjas